

Riedsútstel

Byld	: 5 februari 2026
Agindapunt	: 11
Status	: Beeldvormend
Program	: 6. Sociaal Domein
Ferfolch	: Beslút 19 februari 2026, agendapunt 10
Portefúlgehâlder	: Dhr. T.O. Brinkman
Amtner	: -
Taheakke	: 1. Handreiking lokaal beleid sekswerk 2. Herijking subsidie activiteiten 3. Inrichtingsplan pilot
Saak- en stiknûmer	: 2025110411888

Underwerp

Beleidskader sekswerk

Wy stelle jo foar 19 febrewaris 2026 te besluten om:

1. Kennis te nemen van de handreiking lokaal beleid sekswerk.
2. Kennis te nemen van de herijking subsidieactiviteiten ter ondersteuning van sekswerkers.
3. Kennis te nemen van het voorgenomen besluit om deel te nemen aan de pilot toezicht en handhaving tenzij een groot deel van de gemeenten niet deelneemt.
4. De hierbij komende kosten voor de gemeente Achtkarspelen (naar schatting ca. €6.500 voor 2026 en 2027) te dekken uit de algemene reserve.

Koarte gearfetting

Prostitutie is een complex fenomeen dat zowel het zorg- als veiligheidsdomein raakt. Er bestaan grote lokale verschillen in de mate van zicht op de sector, wijze van handhaving en het al dan niet beschikken over (actueel) prostitutiebeleid tussen de Friese gemeenten. Met het beleidskader sekswerk willen we komen tot een provinciaal beleidskader prostitutie.

Foech ried/kolleezje

Het college heeft op 6 januari 2026 ingestemd met de implementatie van de handreiking lokaal beleid sekswerk, de herijking van de subsidieactiviteiten ter ondersteuning van sekswerkers en deelname van de pilot toezicht en handhaving, mits een groot deel van de gemeenten eveneens deelneemt.

De raad heeft de bevoegdheid om middelen toe te wijzen voor deelname aan de pilot toezicht en handhaving.

Ynlieding

In SDF-verband is in 2025 gewerkt aan een provinciaal 'beleidskader sekswerk'. Dit bestaat uit de volgende onderdelen, die onderling op elkaar afgestemd zijn:

1. Handreiking lokaal seksbeleid. Deze handreiking omvat onder andere modelartikelen voor de APV, informatie over vergunningen en daaraan gerelateerd beleid en een handhavingsarrangement.
2. Herijking subsidieactiviteiten ter ondersteuning van sekswerkers, met ingang van subsidiejaar 2027.

3. Inrichtingsplan pilot toezicht en handhaving prostitutie (2026-2028), waarbij een regionaal toezicht- en handhavingsteam voor het gemeentelijk toezicht op de prostitutiebranche wordt vormgegeven.

Histoarje

In december 2024 heeft het Portefeuille Overleg (PO) Sociaal Domein Fryslan (SDF) de opdracht gegeven om:

- Een handreiking lokaal seksbeleid te formuleren
- De subsidieactiviteiten voor de ondersteuning sekswerkers te herzien.
- Een inrichtingsplan pilot toezicht en handhaving te maken.

Te berikken effekt

Het actualiseren van het beleid inzake sekswerk en het versterken van de provinciale samenwerking in zorg en toezicht.

Argumenten

1.1. Het verschillende beleid tussen gemeenten vraagt om harmonisatie en actualisatie

Door het beleid Friesland breed te harmoniseren dragen wij bij aan een eenduidige positie van sekswerkers, de aanpak mensenhandel en het voorkomen van een waterbedeffect voor het misdaad stimulerende deel van de branche. Het college heeft op 6 januari 2026 besloten hierbij aan te sluiten.

2.1 Samenhang en visie op verschillende subsidieactiviteiten ontbreekt

Door een heldere visieomschrijving op de ondersteuning van sekswerkers en doelen die daarmee bereikt dienen te worden geven we een leidende richting voor het accounthouderschap van het SDF.

3.1 Lokaal toezicht is te beperkt

Niet-vergund sekswerk houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Sekswerkers wisselen regelmatig van werkplek en facilitators en uitbuiters zoeken naar de gemeente met de laagste pakkans. Het is daarom van belang dat alle gemeentes deelnemen aan de pilot. Hiermee voorkomen we het waterbedeffect en houden we de kosten laag.

3.2 Samenwerking is essentieel om misstanden effectief aan te pakken

Door deel te nemen aan de pilot voorkomen we het waterbedeffect en doen we samen met de andere Friese gemeenten actief mee aan het tegengaan van misstanden binnen de branche.

Alternativen

Niet deelnemen aan de pilot.

- Door niet deel te nemen aan de pilot is er geen (extra) zicht op met name niet vergund sekswerk en het tegengaan van uitbuiting en mensenhandel.
- Door niet deel te nemen aan de pilot is er geen (extra) toezicht op sekswerk in onze gemeente en doen we geen (inter)gemeentelijke ervaring op met toezicht en handhaving op de niet vergunde seksbranche.
- Door niet deel te nemen aan de pilot lopen we het risico dat de kans op het waterbedeffect wordt vergroot.

Kanttekenings/risiko's

Het ontbreken van informatie over exacte kosten, capaciteit en impact maakt dat deelname nu niet goed kan worden afgewogen. Deelname brengt het risico met zich mee dat er (personele of financiële) inzet wordt gevraagd die op dit moment niet beschikbaar is.

Finânsjes

De totale kosten voor de regionale pilot zijn €244.800 voor de looptijd van twee jaar. Er zijn verschillende scenario's uitgewerkt waarbij de hoogte van de financiering afhangt van het aantal Friese gemeenten dat deel gaat nemen aan de pilot.

De kans dat alle 18 gemeenten instemmen met de deelname aan de pilot en de kosten hierdoor door alle 18 gemeenten gedragen worden is nihil.

Indien 10 Friese gemeenten deelnemen betreft het bedrag ongeveer €6.500 per jaar. Dit is gebaseerd op het inwonersaantal per gemeente. Na deze twee jaar moet bepaald worden wat het gewenste effect van de pilot is geweest en of er structureel iets ingericht dient te worden. Er is op dit moment geen geld gereserveerd voor deze pilot.

De overheadkosten in het samenwerkingsverband voor toezicht op sekswerk bestaan uit diverse kostenposten die nodig zijn voor de facilitaire ondersteuning van de toezichthouders en coördinatoren. Op dit moment is het nog onduidelijk welke gemeente de coördinatie op zich gaat nemen, waardoor de overheadkosten ook nog onduidelijk zijn. Voor de begroting houden ze rekening met een stelpost van €30.000 per jaar. Wat gedeeld moet worden door het aantal deelnemers. Indien 10 Friese gemeenten deelnemen betreft het een bedrag van €3000 per jaar. Als dit aan de orde is zal dit via de kadernota/begroting aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

Herijking van de subsidieactiviteiten (2) is afgestemd met het werkveld en met de sekswerkers door middel van een behoefteonderzoek.

Kommunikaasje

De communicatie verloopt via Sociaal Domein Fryslân.

Yntegraliteit

Dit advies is tot stand gekomen met Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Daarnaast is het afgestemd met Financiën en Juridische Zaken.

Previnsje

In Fryslân, evenals in de gemeente Achtkarspelen, is er onvoldoende zicht op de aard en omvang van prostitutie. Door deel te nemen aan de pilot doen we waardevolle (inter)gemeentelijke ervaring op met toezicht en handhaving binnen de prostitutiebranche. Deze praktijkervaring kan een bijdrage leveren op de onvergunde prostitutiesector, door misstanden eerder te signaleren en sekswerkers in kwetsbare situaties actief toe te leiden naar hulp en ondersteuning.

Gearwurking

De Friese gemeenten werken binnen SDF samen om tot een gezamenlijk beleidskader te komen.

Ferfolchtrajekt

We laten ons informeren aan het einde van de pilotperiode over de opbrengsten van de pilot en daarna besluiten we of we in de toekomst willen aanhaken. De pilot zal voor een periode van twee jaar lopen, waarbij in 2026 gestart wordt.

Byld : 5 februari 2026
Punt : 11
Side : 4

Evaluasje

De coördinerende gemeente is verantwoordelijk voor evaluatie. Na een jaar wordt een tussenevaluatie opgeleverd. Na de looptijd van de pilot volgt een eindevaluatierapport en worden de resultaten teruggekoppeld aan alle Friese gemeenten. Er dient na afloop van de pilot besloten te worden of en zo ja hoe het bestuurlijk toezicht verder vormgegeven wordt. Hiertoe wordt een bijeenkomst voor de betrokken bestuurders in Fryslân georganiseerd.

Buitenpost, 6 januari 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,

burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong

dhr. J.D. de Vries MSc

Konseptriedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 6 januari 2026,
punt nr.: 10;

Beslút:

1. Kennis te nemen van de handreiking lokaal beleid sekswerk.
2. Kennis te nemen van de herijking subsidieactiviteiten ter ondersteuning van sekswerkers.
3. Kennis te nemen van het voorgenomen besluit om deel te nemen aan de pilot toezicht en handhaving tenzij een groot deel van de gemeenten niet deelneemt.
4. De hierbij komende kosten (naar schatting ca. €6500 voor 2026 en 2027) te dekken uit de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 19 februari 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc